

Ocenianie i klasyfikowanie z języka polskiego dla uczniów klasy V
w roku szkolnym 2024/2025 w Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego
w Skrzyszewie

1. Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia klasy V poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego wynikających z realizowanego przeze mnie programu nauczania.

	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra
I. Kształcenie literackie i kulturowe	- wypowiada się na temat świata przedstawionego utworu - dostrzega obrazy poetyckie w utworach o nieskomplikowanej strukturze semantycznej	- omawia wybrane elementy świata przedstawionego utworu - wypowiada się na temat obrazów poetyckich w wierszach	- porównuje wybrane elementy świata przedstawionego w różnych utworach - analizuje i interpretuje obrazy poetyckie w czytanych utworach	- funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat świata przedstawionego podczas analizy tekstów podejmujących grę z konwencją literacką - analizuje rolę środków językowych w tworzeniu obrazów

				poetyckich
	• zna pojęcie <i>fikcja literacka</i> • wymienia prawdopodobne (realistyczne) elementy świata przedstawionego	• odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości • wymienia nieprawdopodobne (fantastyczne) elementy świata przedstawionego	• odróżnia fikcję filmową od rzeczywistości • wypowiada się na temat fantastyki w baśniach, mitach i legendach	• określa rolę autora tekstu w kreowaniu fikcji literackiej • wypowiada się na temat elementów fantastycznych w utworach współczesnych • wskazuje różnice między elementami świata przedstawionego mitu, legendy, baśni
	• rozpoznaje czytany utwór jako	• wskazuje cechy gatunkowe	• wymienia cechy	• funkcjonalne

	baśń, mit, legendę, dziennik, pamiętnik, powieść detektywistyczną i podróżniczą	baśni, mitu, legendy, dziennika, pamiętnika	charakterystyczne różnych gatunków literackich • omawia funkcję mitów i legend	wykorzystuje wiedzę o cechach gatunkowych utworów w ich analizie i interpretacji
	• zna pojęcie <i>epitet</i>, <i>porównanie</i>, <i>przenośnia</i>, <i>uosobienie</i>, <i>ożywienie</i>, wyraz <i>dźwiękonaśladowczy</i>, <i>apostrofa</i>	• rozpoznaje w tekście niektóre epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienie i ożywienie), wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy	• wskazuje w tekście literackim epitety, porównania, przenośnie (w tym uosobienia i ożywienia), wyrazy dźwiękonaśladowcze, apostrofy	• objaśnia funkcje językowych środków stylistycznych w czytanych utworach
	• wskazuje tytuł, podtytuł, puentę utworu • wskazuje punkt kulminacyjny w opowiadaniu	• nadaje tytuły, śródtytuły wybranym częściom utworu	• dostrzega funkcję tytułu, podtytułu, puenty, punktu kulminacyjnego jako elementu konstrukcyjnego utworu	• analizuje wpływ tytułu, podtytułu, puenty na interpretację tekstu

	• rozpoznaje wers, zwrotkę i refren, wskazuje rymy w wierszu, zna pojęcie <i>rytm</i>	• odróżnia wiersz rymowy od wiersza bez rymów	• określa wers, zwrotkę, refren, rymy, liczbę sylab w wersie jako elementy rytmizujące wypowiedź • zna pojęcia <i>rymy męskie</i> i <i>żeńskie</i> oraz <i>rymy dokładne</i> i <i>niedokładne</i>	• używa funkcjonalnie pojęć <i>wiersz rymowy</i>, <i>bezrymowy</i> oraz <i>rymy</i> i <i>rytm</i> podczas analizy wiersza
	• wyodrębnia wydarzenia fabuły i ustala ich kolejność	• omawia wydarzenia fabuły, używa pojęć wątek i akcja	• analizuje przebieg zdarzeń w ujęciu przyczynowo-skutkowym	• stosuje bogate słownictwo określające następstwo zdarzeń
	• zna pojęcie <i>dialog</i>, wyszukuje wypowiedzi bohaterów tekstu	• objaśnia pojęcie <i>dialog</i>	• porównuje wypowiedzi bohaterów i narratora	• omawia sposób zapisu dialogu w tekście

	• zna pojęcia <i>podmiot liryczny</i>, <i>narrator</i>, <i>bohater</i>	• omawia cechy bohatera, narratora, podmiotu lirycznego	• określa motywy działania bohatera, określa stosunek narratora do wybranych elementów świata przedstawionego utworu	• charakteryzuje bohatera, podmiot liryczny i narratora w czytanych utworach
	• zna pojęcia <i>narracja pierwszoosobowa</i> i <i>narracja trzecioosobowa</i>	• odróżnia narratora pierwszoosobowego od narratora trzecioosobowego	• objaśnia funkcję różnych typów narracji w tekście	• wykorzystuje funkcjonalnie wiedzę o różnych typach narracji w analizie tekstu
	• wskazuje w tekście bohatera głównego, pierwszoplanowego, drugoplanowego, tytułowego	• określa cechy bohaterów różnych typów • objaśnia, czym cechuje się bohater historyczny	• prezentuje swój pogląd na temat bohatera głównego	• posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do postaci głównej w utworze

	• określa tematykę utworu	• omawia tematykę utworu	• określa problematykę utworu	• omawia problematykę utworu
	• zna pojęcie <i>wątek</i>	• objaśnia pojęcie <i>wątek</i>	• używa funkcjonalnie pojęcia <i>wątek</i>	• skazuje różne wątki w utworze
	• nazywa swoje reakcje czytelnicze	• opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi tekstów literackich	• opisuje wrażenia towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury	• opisuje emocje towarzyszące odbiorowi różnych tekstów kultury
	• odbiera teksty literackie na poziomie dosłownym	• rozumie proste przerośne znaczenia w tekstach	• odczytuje przerośne sensy utworów opartych na nieskomplikowanych konstrukcjach	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę do objaśnienia przerośnych znaczeń

				w tekstach
	wypowiada się na temat sytuacji bohaterów literackich i filmowych	określa doświadczenia i sytuację bohaterów literackich oraz filmowych	zestawia sytuację bohaterów literackich z własnymi doświadczeniami	komentuje sytuację bohaterów literackich w odniesieniu do doświadczeń współczesnych nastolatków
	wypowiada się na temat wybranych zagadnień i znaczeń utworu	przedstawia własne rozumienie utworu	uzasadnia swoje rozumienie utworu	funkcjonalnie używa różnych środków językowych do uzasadnienia swojego rozumienia utworu

	• podejmuje próbę interpretacji tekstów	• wykorzystuje w interpretacji tekstów własne doświadczenia	• wykorzystuje w interpretacji tekstów znajomość innych utworów literackich	• wykorzystuje w interpretacji tekstów wiedzę o różnych tekstach kultury
	• wypowiada się na temat postaci literackiej, wskazuje pozytywne i negatywne cechy bohatera	• wyraża opinię na temat bohaterów i zdarzeń	• ocenia bohatera literackiego	• posługuje się argumentami, wyrażając swój stosunek do bohaterów i sytuacji
	• posługuje się pojęciami: <i>dobro – zło, przyjaźń – wrogość, prawda – kłamstwo, pokój – wojna</i> w odniesieniu do treści omawianych utworów	• rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania bohaterów literackich	• zestawia wartości i ich przeciwieństwa w utworach na zasadzie kontrastu	• odczytuje wartości i antywartości wpisane w teksty kultury

	• rozpoznaje tekst literacki - rozpoznaje artykuł prasowy	• rozpoznaje tekst informacyjny • wymienia cechy artykułu prasowego	• odróżnia tekst literacki od informacyjnego • odróżnia tekst prasowy od literackiego	• określa funkcje tekstu literackiego i informacyjnego, prasowego
	• wyszukuje w tekście informacje wyrażone wprost	• odczytuje informacje wyrażone wprost	• dostrzega w tekście treści wyrażone wprost i pośrednio	• odczytuje treści wyrażone wprost i pośrednio
	• określa temat tekstu • używa pojęcia <i>przesłanie</i> w odniesieniu do legendy i mitu	• wyciąga wnioski z tekstu • odczytuje przesłanie niektórych legend i mitów	• określa główną myśl tekstu • odczytuje przesłania legend i mitów	• analizuje i interpretuje główną myśl tekstu • formułuje samodzielnie przesłanie legendy i mitu

	• objaśnia pojęcie <i>tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, akapit</i>	• wyodrębnia w tekście części kompozycyjne	• określa funkcję wstępu, rozwinięcia, zakończenia	• omawia relacje między częściami wypowiedzi
	• wydobywa z tekstu wskazane informacje	• porządkuje informacje z tekstu	• odróżnia informacje ważne od drugorzędnych	• hierarchizuje informacje
	• wskazuje określenia opisujące i oceniające	• odróżnia określenia opisujące od oceniających	• wskazuje opinie w wypowiedziach bohaterów tekstów	• objaśnia subiektywny charakter opinii
	• rozpoznaje czytany utwór jako komiks	• wskazuje charakterystyczne cechy komiksu	• unkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o budowie komiksu do jego odbioru	• charakteryzuje komiks jako tekst kultury

	• odróżnia dzieło literackie od filmu i spektaklu teatralnego • odróżnia film od programu informacyjnego	• rozpoznaje różne teksty kultury • wskazuje środki artystycznego wyrazu charakterystyczne dla literatury, filmu, teatru	• nazywa tworzywo przekazów audiowizualnych (ruchome obrazy, dźwięk)	• objaśnia swoistość tekstów kultury przynależnych do literatury, teatru, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych
	• posługuje się terminami: <i>lalki, kostium, rekwizyty, dekoracja</i> w kontekście widowiska teatralnego • posługuje się pojęciami związanymi z filmem: <i>aktor, reżyser, scenariusz filmowy</i>	• posługuje się terminami związanymi z teatrem lalkowym, zna pojęcie <i>znaki teatru</i> • wie, jak zbudowany jest scenariusz filmowy • rozpoznaje wybrane gatunki filmowe	• wyodrębnia różne elementy składające się na widowisko teatralne, określa funkcje znaków teatralnych • posługuje się ze zrozumieniem terminami związanymi ze sztuką filmową	• rozpoznaje znaki teatru i środki wyrazu charakterystyczne dla teatru lalkowego • określa właściwości i funkcje różnych elementów dzieła filmowego

	• zna pojęcie <i>adaptacja utworu literackiego</i>	• objaśnia pojęcie <i>adaptacja utworu</i> w odniesieniu do wybranych dzieł filmowych	• wskazuje różnice między tekstem literackim a jego adaptacją	• wskazuje różnice pomiędzy tekstem literackim a jego adaptacją sceniczną i radiową
	• wypowiada się na temat treści tekstów kultury	• porównuje treści tekstów kultury z rzeczywistością znaną mu z własnego doświadczenia	• komentuje treści tekstów kultury w odniesieniu do własnego doświadczenia	• odbiera tekst kultury jako źródło wzbogacania własnych doświadczeń
	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją realistyczną (np. ilustracja)	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się bardziej złożoną konwencją realistyczną (np. komiks)	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją symboliczną (np. plakat, kolaż)	• dokonuje odczytania tekstów przez przekład intersemiotyczny, posługując się konwencją abstrakcyjną (w połączeniu z muzyką)

	• z uwagą odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• świadomie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• wykorzystuje wiedzę na temat tekstów kultury, odbierając filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży	• aktywnie odbiera filmy, spektakle teatralne, słuchowiska, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży, czyniąc je źródłem swoich działań twórczych
II. Kształcenie językowe	• rozpoznaje w wypowiedziach rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki oraz niektóre liczebniki i przyimki	• rozpoznaje w tekście liczebniki oraz przyimki	• wskazuje różnice między różnymi częściami mowy	• określa funkcje różnych części mowy w wypowiedzeniu
	• rozpoznaje odmienne części mowy	• rozpoznaje nieodmienne części mowy	• odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o odmiennych

				i nieodmiennych częściach mowy
	• rozpoznaje formy bezokolicznika	• dostrzega rolę czasownika w wypowiedzi	• rozumie funkcję bezokolicznika	• funkcjonalne wykorzystuje wiedzę o osobowych i nieosobowych formach czasownika w wypowiedziach
	• rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, osoby, czasu, rodzaju gramatycznego odpowiednio: rzeczownika, czasownika	• rozpoznaje w tekście formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego odpowiednio: przymiotnika i liczebnika	• oddziela temat fleksyjny od końcówki	• określa funkcje różnych form gramatycznych odmiennych części mowy w wypowiedzeniu

	wyszukuje i wskazuje w tekście czasowniki w stronie czynnej i w stronie biernej	przekształca konstrukcję strony czynnej i biernej czasownika i odwrotnie	poprawnie i celowo stosuje formy strony czynnej i biernej czasownika	używa form strony biernej i czynnej czasownika dla uzyskania jednoznaczności treści wypowiedzi
	stara się przestrzegać poprawności gramatycznej wyrazów odmianowych	przestrzega poprawności gramatycznej wyrazów odmianowych, tworząc wypowiedzi o nieskomplikowanej strukturze językowej	stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmianowych	stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmianowych
	używa przymiotników i przysłówków we właściwych kontekstach	rozumie rolę przymiotników i przysłówków w opisie świata	uwzględnia w wypowiedziach różne natężenie cech i właściwości	używa we właściwych kontekstach przymiotników i przysłówków o różnych natężeniach

				cechy
	• zna pojęcia <i>podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik</i>	• rozpoznaje podmiot, orzeczenie, przydawkę, dopełnienie i okolicznik w zdaniu	• rozpoznaje funkcje składniowe orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu	• wyjaśnia funkcję orzeczenia, podmiotu, przydawki, dopełnienia i okolicznika w zdaniu
	• wskazuje wyrazy nadrzędne i podrzędne w związkach wyrazowych • nazywa niektóre typy związków wyrazowych	• objaśnia pojęcia <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> • wie, jakie części mowy występują najczęściej w związkach wyrazowych różnych typów	• używa ze zrozumieniem pojęć <i>związek zgody, związek rzędu, związek przynależności</i> • odróżnia różne typy związków wyrazowych	• używa funkcjonalnie nazw wszystkich typów związków wyrazowych podczas analizy składniowej zdań

	• rozpoznaje wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące	• używa celowo wypowiedzeń oznajmujących, pytających i rozkazujących	• używa wypowiedzeń wykrzyknikowych ze świadomością ich funkcji	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach wypowiedzeń ze względu na cel wypowiedzi
	• odróżnia zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zna pojęcia <i>zdanie pojedyncze</i> i <i>zdanie złożone</i>	• rozpoznaje w tekście zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie pojedyncze i złożone, odróżnia zdanie i wypowiedzenie bez osobowej formy czasownika	• rozpoznaje równoważnik zdania, określa typy zdań złożonych współrzędnie	• określa funkcję zdań współrzędnie złożonych różnego typu
	• przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie	• przekształca konstrukcje składniowe – zdania w równoważniki zdań i odwrotnie	• rozumie funkcjonalność przekształceń składniowych	• wykorzystuje wiedzę i umiejętności w zakresie przekształceń składniowych

				w wypowiedziach ustnych i pisemnych
	• rozpoznaje wersję mówioną i pisaną języka	• objaśnia, czym się różni wersja mówiona języka od wersji pisanej	• wskazuje główne cechy języka mówionego i pisanego	• funkcjonalnie posługuje się wersją mówioną i pisaną języka
	• wie, w jakich sytuacjach używa się oficjalnej , a w jakich nieoficjalnej odmiany polszczyzny	• posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny	• posługuje się oficjalną nieoficjalną odmianą polszczyzny ze świadomością różnicowania tych form	• zna i funkcjonalnie stosuje formy grzecznościowe używane w oficjalnej i nieoficjalnej odmianie polszczyzny
	• rozumie dosłowne i proste	• odróżnia znaczenia dosłowne	• rozpoznaje wyrazy	• świadomie

	przenośne znaczenia wyrazów w wypowiedzi	wyrazów od znaczeń przenośnych	wieloznaczne	wykorzystuje wyrazy o przenośnych znaczeniach do tworzenia własnych wypowiedzi
	• zna pojęcie <i>związek frazeologiczny</i>	• używa stałych związków wyrazowych ze zrozumieniem i świadomością celu	• używa różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych	• używa poprawnie i celowo różnych związków frazeologicznych w wypowiedziach ustnych i pisemnych
	• świadomie tworzy wypowiedzi wyrażające różne intencje	• stosuje różne typy wypowiedzi w zależności od zamierzonego celu wypowiedzi	• posługuje się pozawerbalnymi środkami komunikowania się stosownie do okoliczności i celu wypowiedzi	• podkreśla intencje wypowiedzi pozawerbalnymi środkami porozumiewania się

	• używa ze zrozumieniem pojęć <i>synonim</i>, <i>wyraz bliskoznaczny</i>	• wie, że formy fleksyjne wyrazów nie są ich synonimami	• świadomie zastępuje powtarzające się wyrazy ich synonimami	• funkcjonalnie stosuje synonimy w celu wzbogacenia językowego wypowiedzi
	• w sposób logiczny i spójny wypowiada się na tematy związane z otaczającą rzeczywistością	• wie, że treść tworzonych zdań powinna nawiązywać do wcześniejszych części tekstu	• używa spójników i zaimków (bez znajomości terminów – etap propedeutyczny) w celu zespolenia tekstu	• stosuje synonimy w celu uzyskania spójności tekstu
	• rozumie, że tekst jest komunikatem	• rozróżnia typy komunikatu: informacyjny, literacki, ikoniczny	• wie, że niektóre komunikaty różnią się systemem znaków	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych typach komunikatów

	• zna pojęcia <i>nadawca</i> i <i>odbiorca wypowiedzi</i>, posługuje się nimi w odniesieniu do różnych sytuacji codziennych	• identyfikuje nadawcę wypowiedzi w opowiadaniach, powieściach, baśniach, mitach, legendach	• identyfikuje i opisuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi lirycznej	• funkcjonalnie posługuje się terminami nadawca i odbiorca wypowiedzi podczas odbioru tekstów kultury
	• określa sytuację komunikacyjną	• rozumie wpływ sytuacji komunikacyjnej na kształt wypowiedzi	• dostosowuje sposób wyrażania się i zachowania do sytuacji komunikacyjnej	• posługuje się różnymi werbalnymi i pozawerbalnymi środkami komunikacji stosownie do sytuacji
	• rozpoznaje komunikaty wyrażane za pomocą gestów i mimiki	• rozpoznaje i nazywa uczucia wyrażane za pomocą postawy ciała	• rozpoznaje znaczenie różnych niewerbalnych środków komunikacji	• nazywa i komentuje emocje wyrażane za pomocą różnych form ekspresji pozasłownej

	• zna pojęcia <i>głoska, litera, sylaba</i>	• objaśnia różnicę między głoską a literą	• określa funkcje głosek, liter, sylab	• wykorzystuje wiedzę o głoskach, literach i sylabach w analizie warstwy brzmieniowej tekstów
	• zna pojęcie <i>etykieta językowa</i> i stara się stosować jej zasady	• stosuje zasady etykiety językowej w sytuacjach codziennych	• przestrzega zasad etykiety językowej wymaganych w korespondencji	• przestrzega zasad etykiety językowej podczas komunikacji za pomocą narzędzi nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych
	• zna zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i>	• stara się przestrzegać poprawności ortograficznej w zakresie pisowni:	• stosuje w większości wyrazów zasady pisowni: – <i>rz, ż, ó, u, h, ch,</i>	• stosuje we wszystkich wyrazach zasady pisowni:

	– <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i</i>, <i>-ii</i>, <i>-ji</i>	– <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i</i>, <i>-ii</i>, <i>-ji</i> w podanym zestawie ortogramów	– <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i</i>, <i>-ii</i>, <i>-ji</i> w podanym zestawie ortogramów	– <i>rz</i>, <i>ż</i>, <i>ó</i>, <i>u</i>, <i>h</i>, <i>ch</i>, – <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, czasownikami, liczebnikami i przysłówkami – wielką i małą literą – przyimków i wyrażeń przyimkowych – <i>q</i> i <i>ę</i> oraz <i>-em</i> i <i>-om</i> – i po spółgłoskach – zakończeń <i>-i</i>, <i>-ii</i>, <i>-ji</i> w podanym zestawie ortografów
	• zna wybrane zasady dotyczące	• stara się przestrzegać zasad	• stosuje w większości wyrazów	• stosuje we wszystkich

	oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych	dotyczących oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach	wyrazach zasady oznaczania spółgłosek dźwięcznych i bezdźwięcznych w zestawie ortogramów zawartych w ćwiczeniach
	• zamyka wypowiedzenia kropką, znakiem zapytania lub wykrzyknikiem	• stosuje poprawnie kropkę, znak zapytania lub wykrzyknik na końcu wypowiedzeń, zna zasady dotyczące użycia przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych	• stosuje w większości wypowiedzeń poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym	• stosuje we wszystkich wypowiedzeniach poznane zasady użycia przecinka w zdaniu pojedynczym i złożonym
III. Tworzenie wypowiedzi	• udziela poprawnych i logicznych odpowiedzi na pytania	• krótko wypowiada się na podany temat związany z otaczającą rzeczywistością	• wypowiada się logicznie na tematy związane z poznanymi tekstami kultury	• świadomie porządkuje i komponuje treść swoich wypowiedzi

	• słucha z uwagą uczestników rozmowy, mówi na temat, uczestnicząc w rozmowie	• włącza się do rozmowy w kulturalny sposób	• reaguje na wypowiedzi innych rozmówców	• prezentuje własne stanowisko w rozmowie
	• rozpoznaje argumenty w wypowiedzi	• posługuje się argumentami w rozmowie	• rozpoznaje argumenty odnoszące się do faktów, logiki oraz odnoszące się do emocji	• używa przemyślanych argumentów na poparcie swojego stanowiska
	• tworzy logiczne i w przeważającej części uporządkowane wypowiedzi	• zna pojęcie <i>akapit</i> i rozumie jego funkcję w wypowiedzi	• tworzy wypowiedzi o właściwej kompozycji i układzie graficznym	• tworzy semantycznie pełne i bogate językowo wypowiedzi
	• wyszukuje w tekście	• ocenia przydatność uzyskanych	• dokonuje selekcji informacji	• wypracowuje skuteczne

	informacje	informacji		metody selekcji informacji
	• tworzy według podanego wzoru wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka	• tworzy samodzielnie wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka	• tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opowiadanie (twórcze, odtwórcze), opis (przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci), list, sprawozdanie, dedykacja, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, życzenia, charakterystyka	• tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych, stosuje funkcjonalnie różne środki językowe
	• recytuje ze zrozumieniem tekst poetycki lub fragment prozy	• artykułuje prawidłowo głoski podczas recytacji, dostosowuje tempo recytacji do treści	• recytuje tekst z odpowiednią intonacją, dykcją i napięciem emocjonalnym	• głosowo interpretuje tekst

		utworu		
	• sporządza według podanego wzoru odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi	• sporządza samodzielnie odtwórczy plan ramowy i szczegółowy wypowiedzi	• stosuje jednolitą formę wypowiedzeń (bez czasownika) w zapisie planu ramowego i szczegółowego	• dba o zwięzłość wypowiedzi w zapisie planu ramowego i szczegółowego
	• redaguje według podanego wzoru proste notatki w różnych formach	• tworzy samodzielnie prostą notatkę w formie tabeli, kilkudzaniowej wypowiedzi, planu	• rozplanowuje kompozycję układu treści w notatce	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o różnych formach notatek
	• opowiada o treści przeczytanych utworów	• omawia problematykę przeczytanych utworów	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku	• opowiada o treści, problematyce i formie

			w wypowiedziach na temat tekstów	poznanych tekstów kultury
	• wie, że współczesne komunikaty (SMS, e-mail) muszą być poprawne pod względem językowym i ortograficznym	• używa właściwych zwrotów grzecznościowych w swoich wiadomościach SMS oraz korespondencji internetowej	zapisuje poprawne, komunikatywne wiadomości SMS	• zna i stosuje zasady netykiety w komunikacji internetowej
	• tworzy według podanego wzoru opowiadania na temat dalszych losów bohatera tekstu	• tworzy samodzielnie opowiadania na tematy związane z treścią poznanych utworów	• tworzy poprawne językowo, spójne, zgodne z cechami kompozycyjnymi opowiadania na podstawie tekstu	• tworzy bogate językowo wypowiedzi w różnych formach gatunkowych inspirowane treścią poznanych utworów

	• podejmuje próby redagowania scenariusza	• pisze scenariusz filmowy, korzystając z rad zamieszczonych w podręczniku	• samodzielnie pisze scenariusz filmowy, na podstawie fragmentów lektury	• pisze scenariusz filmowy na podstawie własnych pomysłów
	• odwołuje się do swojej wiedzy o języku w tworzonych wypowiedziach	• stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach ustnych i pisemnych	• funkcjonalnie stosuje odpowiednie konstrukcje składniowe w różnych sytuacjach komunikacyjnych	• funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku w tworzonych wypowiedziach
IV. Samokształcenie	• czytając głośno, uwzględnia różne znaki interpunkcyjne	• czyta płynnie tekst, podkreślając głosem ważne słowa	• czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację w zależności od treści	• czytając głośno, przekazuje intencję tekstu

	• zapisuje odręcznie informacje pozyskane z różnych źródeł	• porządkuje według własnego pomysłu uzyskane informacje	• zapisuje informacje za pomocą edytora tekstu	• opracowuje własne sposoby szybkiego i efektywnego zapisywania informacji
	• korzysta z różnych źródeł informacji (np. książki, edukacyjne programy telewizyjne, strony internetowe)	• wybiera informacje uzyskane z różnych źródeł i wykorzystuje je w nauce i rozwijaniu pasji	• selekcjonuje informacje w celu wykorzystania ich w różnych sytuacjach typowych i nietypowych	• gromadzi dane w sposób uporządkowany i zapewniający łatwy dostęp do potrzebnych informacji
	• korzysta z zasobów szkolnej biblioteki	• zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych	• korzysta z zasobów bibliotek <i>on-line</i>	• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę na temat zasobów bibliotecznych w docieraniu do informacji

	• korzysta ze słownika ortograficznego • potrafi odnaleźć wskazane hasło w encyklopedii	• zna budowę słownika ortograficznego • wyszukuje hasła w encyklopedii	• korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych • korzysta z informacji zawartych w encyklopedii	• określa funkcje słowników • korzysta ze słowników on-line
	• podejmuje próbę oceny prawdziwości informacji uzyskanych z internetu	• ocenia przydatność uzyskanych informacji	• konfrontuje ze sobą informacje uzyskane z różnych źródeł, szczególnie internetowych	• krytycznie ocenia i weryfikuje informacje uzyskane z różnych źródeł
	• zna legendy związane ze swoim regionem	• wyszukuje informacje na temat ważnych zdarzeń i postaci związanych ze swoim regionem	• wykorzystuje wiedzę i umiejętności do przetwarzania informacji o życiu kulturalnym regionu	• aktywnie interesuje się życiem kulturalnym swojego regionu

	• korzysta z internetu w celach edukacyjnych • kształci umiejętności tworzenia prezentacji multimedialnej	• rozwija umiejętności efektywnego korzystania z zasobów internetu	• zna wybrane zasady netykiety i przestrzega ich	• postrzega nowoczesne technologie informacyjne jako narzędzia do rozwijania i prezentowania własnych zainteresowań
Lektura obowiązkowa i uzupełniająca	• czyta większość wymaganych lektur przynajmniej we fragmentach i analizuje podstawowe elementy ich świata przedstawionego	• czyta większość wymaganych lektur w całości i analizuje ich świat przedstawiony	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje wybrane wątki	• czyta wszystkie wymagane lektury w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, którego osiągnięcia w znacznym stopniu wykraczają poza wymagania dopełniające i sytuują się na poziomie ponadprogramowym. Jego praca cechuje się aktywnością, samodzielnością i kreatywnością. Prezentuje wysoki poziom wiedzy i umiejętności. Ma szerokie kompetencje w zakresie odbioru tekstów kultury. Chętnie czyta i zna wiele tekstów ponadprogramowych. Twórczo i samodzielnie rozwija swoje zainteresowania. Podejmuje działalność literacką i kulturalną. Swobodnie korzysta z wielu źródeł w docieraniu do informacji, wykorzystuje funkcjonalnie nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym, nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności nie rokuje osiągnięcia nawet minimalnego postępu.

SPOSOBY SPRAWDZANIA WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW ORAZ ZASADY POPRAWY OCENY.

Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów.

Oceny bieżące wyrażone stopniem w skali od 6 do 1 będą wystawiane za następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

Prace klasowe – na jednej lub dwóch godzinach lekcyjnych, obejmują prace twórcze uczniów sprawdzające stopień opanowania poznanych form wypowiedzi pisemnych. Uczniowie otrzymują kilka tematów do wyboru – piszą na jeden wybrany temat. Praca powinna zawierać recenzję tłumaczącą ocenę i podkreślającą zalety pracy oraz informację o elementach, które należy poprawić lub nad którymi jeszcze trzeba popracować. Uczniowie nieobecni na pracy klasowej piszą ją na pierwszej lekcji po przyjściu do szkoły, a uczniowie po dłuższej nieobecności – w ciągu 2 tygodni. Prace klasowe sprawdzane są w ciągu 2 tygodni. (2-4 w roku szkolnym).

Sprawdziany wiadomości – są obowiązkowe, zapowiadane uczniom i wpisywane do dziennika z tygodniowym wyprzedzeniem. Sprawdzane w ciągu 2 tygodni. Sprawdziany przeprowadzane są po omówieniu określonej partii materiału np. jednego działu lub po zrealizowaniu materiału w semestrze czy roku. (3-6 w roku szkolnym). Uczniowie znają zakres materiału przewidzianego do kontroli.

Sprawdziany oceniamy według systemu punktowego. Spisywanie (ściąganie) na sprawdzianie jest jednoznaczne z otrzymaniem oceny niedostatecznej.

Dyktanda – przeprowadza się po wprowadzeniu i utrwaleniu określonych zasad ortograficznych interpunkcyjnych (1 dyktando w semestrze). Dyktanda sprawdzane będą w ciągu 2 tygodni. Każde dyktando sprawdza stopień opanowania pewnych zasad ortograficznych. Dyktanda będą oceniane następująco:

- celujący – bezbłędnie,
- bardzo dobry - 1-2 błędy
- dobry – 3-4 błędy
- dostateczny –5-6 błędów
- dopuszczający –7-8 błędów
- niedostateczny – 9 i więcej błędów

Kartkówki – z trzech ostatnich tematów lekcji. Trwają 15-20 minut, są niezapowiadane i zapowiadane (4-6 kartkówki w semestrze).

Prace klasowe, sprawdziany i kartkówki będą oceniane w systemie punktowym z przełożeniem na stopnie w skali 1 - 6

100% - (6) celujący

99% - 97% - (5+) bardzo dobry (+)

96% - 93% - (5) bardzo dobry

92% - 90% - (5-) bardzo dobry (-)

89% - 87% - (4+) dobry (+)

86% - 78% - (4) dobry

77% - 75% - (4-) dobry (-)

74% - 69 % - (3+) dostateczny (+)

68% - 56% - (3) dostateczny

55% - 50% - (3-) dostateczny (-)

49% - 46 % - (2+) dopuszczający (+)

45 %- 34% - (2) dopuszczający

33% - 30% - (2-) dopuszczający (2-)

29% - 0% - (1) – niedostateczny (1)

Wypowiedzi ustne – spójna odpowiedź na pytania nauczyciela. W wypowiedzi ustnej ocenie podlega:

- znajomość zagadnienia;
- precyzja, jasność, oryginalność ujęcia tematu; (2-3 w półroczu).

Praca w zespole – ocenę za pracę w grupie może otrzymać cały zespół lub indywidualny uczeń. Ocenie podlegają umiejętności:

- planowanie i organizacja pracy grupowej;
- efektywne współdziałanie;
- wywiązywanie się z powierzonych ról;
- rozwiązywanie problemów w sposób twórczy; (2- 4 w półroczu).

Recytacja – uczniowie przygotowują recytację fragmentów prozy lub utworu poetyckiego (w zależności od wymagań w danej klasie). Co najmniej jedna recytacja w ciągu semestru. Kryteria oceny recytacji:

- Zgodność z tekstem;
- Płynność recytacji (bez poprawek, czekania na odpowiedź);
- Przestrzeganie znaków przestankowych;
- Dostosowanie tempa recytacji i barwy głosu do treści oraz nastroju wybranego fragmentu;
- Gesty i mimika;

- **Pierwszy warunek – dopuszczający**
- **Pierwszy i drugi warunek – dostateczny**
- **Pierwszy, drugi i trzeci warunek – dobry**
- **Pierwszy, drugi, trzeci i czwarty warunek – bardzo dobry**
- **Wszystkie warunki – celujący**
- **Prace pisemne twórcze** – badają umiejętność redagowania różnych form wypowiedzi pisemnych. W pracy twórczej ocenie podlega:
 - o zrozumienie tematu;
 - o znajomość opisywanych zagadnień;
 - o sposób prezentacji;
 - o znajomość danej formy wypowiedzi;
 - o poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna;
 - o konstrukcja pracy i jej forma graficzna (2 - 4 w półroczu).

USTALANIE OCENY KLASYFIKACYJNEJ ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

- Ustalenia oceny klasyfikacyjnej śródrocznej lub rocznej dokonuje się na podstawie co najmniej pięciu ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia w wyniku różnych form sprawdzania jego osiągnięć edukacyjnych.
- Ocena klasyfikacyjna śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną wyliczoną z ocen cząstkowych uzyskanych w danym semestrze. Na ocenę największy wpływ mają stopnie z prac klasowych, dłuższych sprawdzianów, następnie z odpowiedzi ustnych, testów z lektur,

Formami pracy ucznia podlegającymi ocenie i sposobami ich oceny są:

- 1) odpowiedź ustna ucznia;
- 2) kartkówka dotycząca materiału z maksymalnie trzech ostatnich tematów realizowanych, nie musi być zapowiadana;
- 3) pisemne prace kontrolne – prace klasowe (sprawdziany), obejmujące wiedzę i umiejętności z danego działu programowego lub większą partię materiału
- określoną przez nauczyciela z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, termin i zakres winien być odnotowany w dzienniku lekcyjnym;
- 4) zadania i ćwiczenia wykonywane samodzielnie na zajęciach edukacyjnych, przy tablicy;
- 5) praca na lekcji – wykonywanie zadań i ćwiczeń, samodzielnie napisane notatki, prace w postaci dłuższych wypowiedzi pisemnych lub samodzielnie
- rozwiązywane zadania w zeszycie lub na karcie pracy - wykonane w czasie lekcji;
- 6) zadania, ćwiczenia i inne prace - wykonane jako praca w zeszycie;
- 7) prezentacja pracy zespołowej;
- 8) wytwory, prezentacje;

- 9) inne aktywności (wynikające ze specyfiki przedmiotu), np.: praca praktyczna z wykorzystaniem komputera, recytacja, kompetencje czytelnicze – znajomość
- 10) treści lektur, dyktanda.
- Wskazane jest posiadanie tekstu lektury w czasie jej omawiania.

Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.

1. Za przewidywaną roczną ocenę klasyfikacyjną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela prowadzącego dane zajęcia, zgodnie z terminem i trybem ustalonym w statucie szkoły.
2. Nauczyciel prowadzący dane zajęcia przygotowuje dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności. Nauczyciel prowadzący ustala termin pisania sprawdzianu podczas zajęć dodatkowych lub godziny dostępności.
3. Dodatkowy sprawdzian wiedzy i umiejętności odbywa się najpóźniej na trzy dni przed klasyfikacyjnym zebraniem rady pedagogicznej, a wyniki sprawdzianu muszą być przedstawione dyrektorowi szkoły najpóźniej dzień przed zebraniem klasyfikacyjnym rady pedagogicznej.
4. Zasady konstrukcji sprawdzianu są takie jak przy konstruowaniu innych prac pisemnych i zostały ustalone w statucie.
5. Wyniki dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności są ostateczne.
6. Oceniony sprawdzian zostaje dołączony do dokumentacji wychowawcy oddziału, a ocenę nauczyciel prowadzący dane zajęcia wpisuje do dziennika elektronicznego.
7. Poprawa oceny rocznej następuje w przypadku, gdy sprawdzian został napisany na wyższą ocenę niż ocena przewidywana, wtedy nauczyciel wystawia ocenę roczną zgodną z oceną na dodatkowym rocznym sprawdzianie wiedzy i umiejętności.
8. Ocena roczna ustalona w wyniku dodatkowego sprawdzianu wiedzy i umiejętności nie może być niższa od oceny przewidywanej niezależnie od wyników sprawdzianu, do którego przystąpił uczeń w ramach poprawy.

Opracowały:
Eliza Tomaszewska
Joanna Paczkowska
Katarzyna Stogowska